

יוהן גאורג לאופולד מוצרט (28.5.1787 – 14.11.1719)

לאופולד מוצרט נולד באוגסבורג, כיום בגרמניה. בתקופת לימודיו בליצאום (בית ספר תיכון) הישועי שבעירו השתתף בהפקות תיאטרון כשחקן וכזמר. בנוסף לכך היה נגן אורגן מצטיין וכנר מיומן. ב-1737 עזב את משפחתו ועבר ללמוד פילוסופיה ומשפטים באוניברסיטה הבנדיקטינית בזלצבורג. בשנה השניה עזב את הלימודים ונלווה אל יוהן בפטיסט, אחד מאצילי זלצבורג, כמשרת אישי וכננר. לרוזן זה הקדיש את הסונטה הראשונה שלו.

בתחילת שנות ה-40 (של המאה ה-18) כתב מספר קנטטות דתיות שהובילו אותו ב-1743 לקבלת משרה של כנר רביעי בתזמורת החצר של הנסיך- הארכבישוף פון פירמיאן. כמו כן לימד את נערי הכנסיה נגינה בכנור ובמקלדת. במשרה זו התקדם כעבור 15 שנה (1758) למשרת כנר שני, וחמש שנים אחר כך (1763) למשרת סגן המנהל המוזיקלי. בתפקידו זה הלחין, ביצע את יצירותיו, ניצח על תזמורת החצר, עסק בהזמנת אמנים וברכישת כלי נגינה, לימד כנור, הפיק ארועים מוזיקליים ועוד. הוא קנה לו שם הן כנגן והן כמלחין.

בשנת 1747 נשא לאשה את אנה מריה פֶּרְטֶל. מתוך שבעה ילדים שנולדו להם שרדו רק שניים: מריה אנה, המְכֻנָה נְנֶרְל, שנולדה ב-1751, ווולפגנג אמדיאוס שנולד ב-1756. באותה שנה פרסם מוצרט את ספרו Versuch einer gründlichen Violinschule ("חיבור על הוראה יסודית של הנגינה בכנור"). ספר זה זכה להכרה נרחבת כמדריך החשוב ביותר

לנגינת כנור בזמנו, והודפס בכמה מהדורות. הספר מהווה מקור חשוב למידע על הנגינה במאה ה-18 ועל התפיסה האסתטית של המוזיקה בתקופה זו.

משהתבררה גאונותו של וולפגנג אמדיאוס, לקח על עצמו מוצרט – בנוסף לתפקידיו בשרות הארכיבישוף – גם את טיפוח הקריירה של בנו, בהאמינו כי בכך הוא משרת את רצון האל. כחלק מתפקידו זה גם ערך והגיה את יצירותיו של וולפגנג עד שנות השבעים, ואף תארך ושמר אותן בסדר מופתי. סביר כי נסיעותיו הרבות ברחבי אירופה, קודם עם כל המשפחה ואחר כך עם וולפגנג לבדו, פגעו בו מבחינה מקצועית והאטו את קידומו.

העשור האחרון לחייו של לאופולד מוצרט היה קשה. אשתו נפטרה בפריס ב-1778, בעת שליוותה את וולפגנג בסיור הופעות. נסיונותיו לסדר לבנו משרה קבועה אצל הנסיך לא צלחו, ווולפגנג נשמת מאחיזת אביו ועבר לגור בווינה. נישואי וולפגנג לקונסטנצה ובר היו נגד רצונו של אביו ומקור לעגמת נפש. גם בתו ננרל נישאה, ועזבה לסנט גולגן. למרות חכמתו, השכלתו הרחבה וכשרונותיו הרבים הוא לא היה אהוד בזלצבורג (כנראה בשל אפיו שלא היה נוח לבריות), וכך נשאר בודד בביתו. בשתי שנותיו האחרונות גר אתו נכדו הראשון, בנה של ננרל, אשר הפיג את בדידותו, אך גרם לו אכזבה כשלא התגלה בו הכשרון המוזיקלי של אמו ושל דודו.

לאופולד כתב יצירות רבות בשרות החצר, אך רובן לא נשמרו. למשל: מתוך 30 סרנדות גדולות שכתב נשארה רק אחת, ומתוך 12 אורטוריות נותרו רק שתיים. הוא כתב קונצ'רטי רבים, בעיקר לכלי נשיפה, סימפוניות, יצירות דתיות, יצירות למקלדת ויצירות קאמריות רבות. רוב היצירות קיימות רק בכתב ידו ולא נדפסו. "סימפוניית הצעצועים" יוחסה לו במשך תקופה ארוכה, אחרי שנמצא העתק שלה בכתב ידו, אך כנראה שזהו רק עיבוד מיצירה מוקדמת יותר.

משפחת מוצרט. משמאל לימין: ננרל, וולפגנג, האם אנה-מריה (בתמונה) והאב לאופולד